

VERSLAG

Thematische Werkgroep 3
OSLO Cultureel Erfgoed Iteratie

INHOUD

Inhoud	1
1. Praktische Info	2
1.1 Aanwezigen	2
1.2 Agenda	3
2. Introductie	4
2.1 Samenvatting van de 2de thematische werkgroep	4
2.2 Aanpassingen aan het datamodel	4
2.3 Compatibiliteit van de applicatieprofielen met het implementatiemodel	5
3. Datavoorbeelden	6
3.1 Archieven	6
3.2 Publicatie	8
3.3 Museale objecten	10
3.4 Onroerend erfgoed	11
3.5 Immaterieel erfgoed	13
4. Het Implementatiemodel	14
5. Volgende Stappen	14
5.1 Volgende werkgroepen	14
5.2 Contactgegevens	14

1. PRAKTISCHE INFO

- Datum: 19/12/2024 (09:00-12:00)
- Locatie: MeeMoo -- Ham 175, Gent & Microsoft Teams

1.1 AANWEZIGEN

- Digitaal Vlaanderen:
  - o Jitse De Cock
  - o Louise Ysewijn
  - o Geert Thijs
- Departement Cultuur, Jeugd en Media:
  - o Filip Borloo
- Meemoo:
  - o Astrid Vergauwe
- Archiefpunt:
  - o Jelle Kleevers
- Agentschap Onroerend Erfgoed:
  - o Koen Van Daele
- Vlaamse Erfgoedbibliotheken:
  - o Jeroen Cortvriendt
- Stad Antwerpen:
  - o Ron Van den Branden
  - o Ellen Vanderstraeten
- Universiteit Gent:
  - o Vincent Ducatteeuw
- Amsab - Instituut voor Sociale Geschiedenis:
  - o Chloë Van Gelder
- Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams Nationalisme:
  - o Tom Cobbaert
- Centrum voor Agrarische Geschiedenis:
  - o Diantha Osseweijer
- Digipolis:
  - o Michaël Meersmans
- Werkplaats Immaterieel Erfgoed:
  - o Sofie Veramme
- Stad Gent:
  - o Sofie Teugels

1.2 AGENDA

09u05 – 09u15	Introductie en uitkomst Thematische Werkgroep 2
09u15 – 09u30	Voorstellingen aanpassingen aan het implementatiemodel
09u30 – 11u40	Datavoorbeelden (archief, publicatie, museaal object, onroerend erfgoed, immaterieel erfgoed)
11u40 – 11u50	Q&A en volgende stappen

2. INTRODUCTIE

2.1 SAMENVATTING VAN DE 2DE THEMATISCHE WERKGROEP

Tijdens de tweede thematische werkgroep werd hoofdzakelijk de nood benadrukt aan uitgewerkte datavoorbeelden, duidelijke usage notes om met de standaard aan de slag te kunnen gaan, alsook verdere fine tuning van het implementatiemodel. Dit is dan ook waarop er gefocust werd en waarover teruggekoppeld werd tijdens de derde thematische werkgroep.

2.2 AANPASSINGEN AAN HET DATAMODEL

Een aantal kleine aanpassingen die gesuggereerd werden tijdens de vorige werkgroep, waren:

- Persoon.geslacht: dit attribuut mag verwijderd worden uit het implementatiemodel. Dit is niet relevant.
- Wel zou het daarentegen interessant zijn om de geboorte- en sterfdatum van een Persoon te kunnen beschrijven. Dit zorgt ervoor dat er geen verwarring kan ontstaan over Personen en hun naamgenoten uit een andere periode. Om deze reden werden twee afgeleide attributen toegevoegd aan het implementatiemodel:
  - Persoon./geboortedatum (= datum van een Persoonsgebeurtenis Geboorte)
  - Persoon./sterfdatum (= datum van een Persoonsgebeurtenis Overlijden)
  - In het applicatieprofiel [OSLO Persoon](#), waaruit deze attributen afkomstig zijn, hebben deze datums het datatype *DateTime*. In het implementatiemodel Cultureel Erfgoed werd het datatype verruimd tot een EDTF string, zodat de nodige onzekerheid over geboorte- en sterfdata hierin verwerkt kan worden.
- Persoon.volledigeNaam: dit attribuut is nodig voor instellingen die geen opsplitsing maken tussen voor- en achternaam.
- Gebeurtenis: Dit is een subklasse van een Entiteit en erft daarom de attributen *beschrijving* en *identificator* over. In het implementatiemodel werd dit expliciet gemaakt.
- ConceptueelDing: Deze klasse werd hernoemd naar ConceptueelObject, conform de benaming in CIDOC-CRM.
- Daarnaast werden ook een aantal links met klassen uit CIDOC-CRM die niet zijn opgenomen in het implementatiemodel expliciet gemaakt, door vermelding ervan in de rechterbovenhoek van enkele klassen in het implementatiemodel. Klassen die in de rechterbovenhoek vermeld worden, zijn superklassen van de klasse waarin ze vermeld staan. Zo wordt onder andere duidelijk dat een ConceptueelObject (en bij uitbreiding een InformatieObject) eveneens mensgemaakt is.
- Verdere afstemming van het implementatiemodel met CIDOC-CRM wees uit dat het attribuut *Dimensie* ook aan ConceptueleObjecten toegevoegd mag worden. Hiermee kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de lengte van een tekst (InformatieObject) of de grootte van een verzameling (Set).
- Tot slot werden de datatypes tijd (*TemporeleEntiteit*) en *dimensie* in detail bekeken bij het uitwerken van de datavoorbeelden. Hiervoor werd de nodige verdere uitwerking voorzien op het implementatiemodel. Meer details hierover kwamen aan bod bij het bespreken van de datavoorbeelden. (zie verder)

2.3 COMPATIBILITEIT VAN DE APPLICATIEPROFIELEN MET HET IMPLEMENTATIEMODEL

Bij het uitwerken van de datavoorbeelden werd speciale aandacht besteed aan het nagaan van de compatibiliteit van het implementatiemodel met de bestaande applicatieprofielen, alsook met enkele specifieke domeinmodellen zoals LRMoo en de Records in Contexts Ontology (RiC-O). Het is gebleken dat het niet nodig is om de volledige complexiteit van die bestaande standaarden over te nemen in het implementatiemodel om er toch gebruik van te kunnen maken. Dit kan door ze te importeren in de SHACL (bij validatie). Zo lang de gebruikte klassen en attributen uit de specifiekere modellen subklassen zijn van de klassen en attributen in het implementatiemodel, hoeft er aan de data niets veranderd te worden om conform te zijn met het implementatiemodel. Hierdoor kan het implementatiemodel gebruikt worden als basis voor data-uitwisseling, en moeten er twee soorten mappingen gebeuren:

- Mapping van gebruikte specifieke domeinmodellen naar het implementatiemodel: hoe kunnen klassen en attributen uit die domeinmodellen opgehangen worden aan het implementatiemodel?
- Mapping van data uit collectiebeheersystemen naar het implementatiemodel: hoe moet ik de data uit mijn collectiebeheersysteem invullen in het implementatiemodel om deze data te gaan uitwisselen?

Beide vraagstukken zullen gedeeltelijk behandeld worden in de uitwerking van de usage notes. Verdere richtlijnen kunnen uitgewerkt worden in specifieke data patronen per deeldomein van de cultureel erfgoedsector.

Feedback:

- **Vraag:** Wat is een usage note?
  - **Antwoord:** De definitie van een concept (klasse) of eigenschap (attribuut) is soms vrij abstract of algemeen. De usage note (*gebruiksnota*) kan gebruikt worden om het gebruik van een bepaald concept te verduidelijken. Bijvoorbeeld: in de usage note van het attribuut *volledigeNaam*, zou je kunnen toevoegen dat je dit attribuut enkel moet gebruiken wanneer je geen opsplitsing kan maken tussen de voor- en achternaam van een Persoon.
- **Opmerking:** Het klinkt niet erg bemoedigend dat als je een niveau dieper wil gaan vanuit je eigen collectiebeheersysteem, je zelf in de bestaande specificaties (bv. LRMoo) moet duiken om dit uit te zoeken.
  - **Antwoord:** MeeMoo wil graag het engagement aangaan om ervoor te zorgen dat er voldoende documentatie beschikbaar is om hier een stuk in tegemoet te komen. Het is de bedoeling wanneer het implementatiemodel er ligt om dataprofielen te maken, use cases uit te werken, en dit alles te documenteren op de kennisbank en in invulboeken. Die data profielen zullen als blauwdruk gebruikt worden om kennis te delen: als je iets wilt beschrijven, kan je het best zo aanpakken.

- **Vraag:** Er wordt gesproken over het uitwisselen van een “minimale” hoeveelheid data. Maar is alles wat in het implementatiemodel zit het minimale? Dit zou ook enkel een naam en ID kunnen zijn.
  - **Antwoord:** Je gaat om met het implementatiemodel zoals je zelf wilt. Het is niet echt een ondergrens, het is iets meer. Maar het geeft ook ergens de informatie die je nodig hebt om ID's te gaan uitwisselen.

3. DATAVOORBEELDEN

In deze sectie wordt feedback besproken met betrekking tot de voorgestelde datavoorbeelden. De uitgewerkte json-ld voorbeelden kunnen gevonden worden op GitHub:

- [Archief](#)
- [Publicatie](#)
- [Museaal object](#)
- Onroerend erfgoed (to do)
- [Immaterieel erfgoed](#)

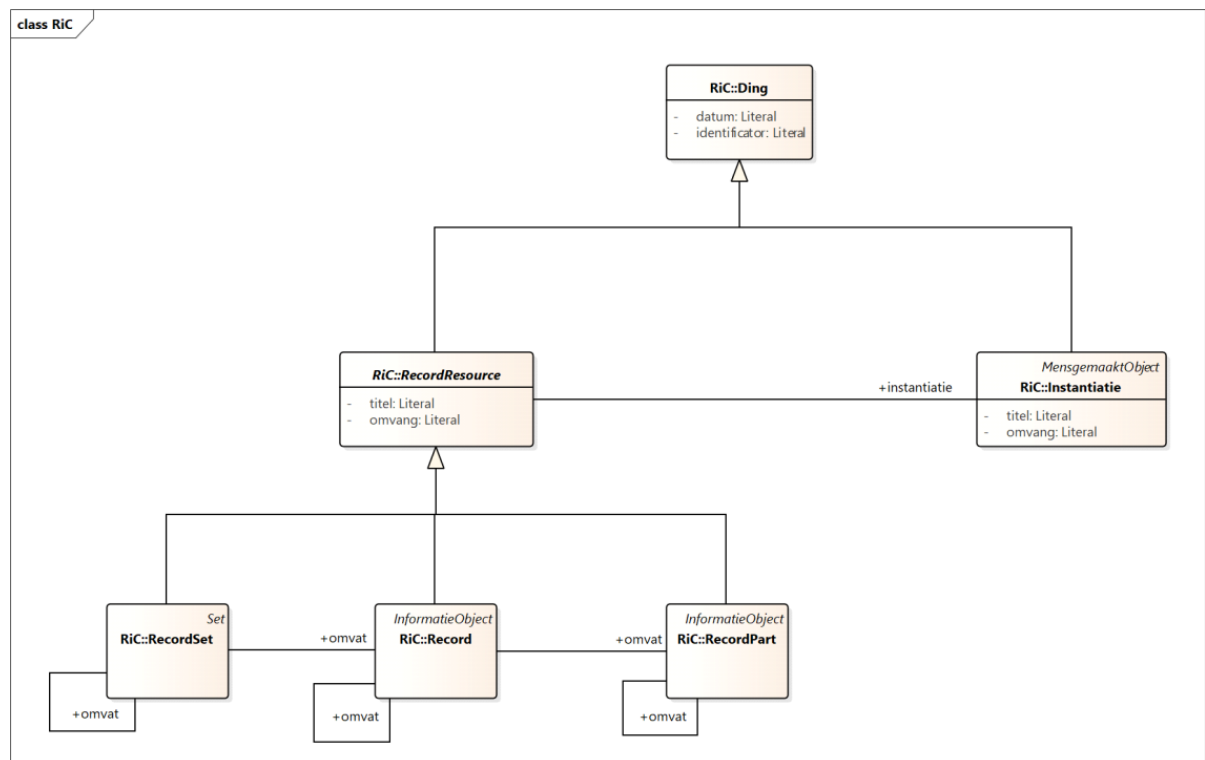
3.1 ARCHIEVEN

Het datavoorbeeld over archieven ging over een

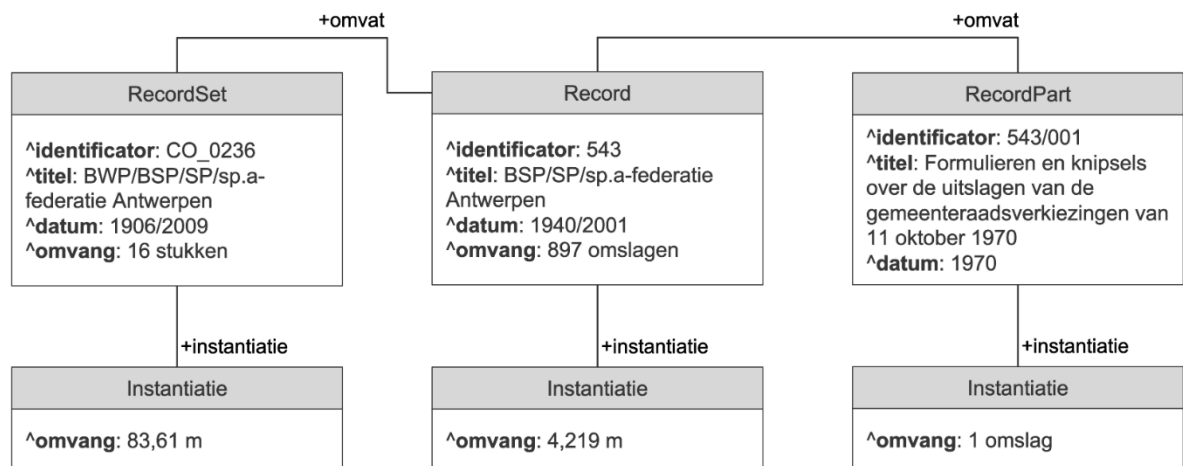
- [Archiefcollectie](#)
- [Archief](#)
- [Archiefbestanddeel](#)

van het Amsab-instituut voor Sociale Geschiedenis.

Er werd onderzocht hoe dit gemodelleerd zou kunnen worden met behulp van [RiC-O](#). Daarna werd een poging gedaan tot mapping hiervan op het implementatiemodel. Deze mapping is onder voorbehoud van een officiële mapping van RiC-O op CIDOC-CRM in de toekomst.

Toegepast op de bovenvermelde archiefdata, zou dit er als volgt uitzien:

Tot slot, om de link te maken naar het implementatiemodel, zouden we kunnen stellen dat een RiC:RecordSet een LinkedArt:Set is, RiC:Record en RiC:RecordPart CIDOC:InformatieObjecten en RiC:Instantiatie een CIDOC:MensgemaaktObject. Echter, kan dit enkel als Set, InformatieObject en MensgemaaktObject niet beperkt zijn tot objecten die Cultureel Erfgoed zijn. Een voorwaarde waaraan wel voldaan lijkt.

Voor meer informatie verwijzen we naar slides 12-22.

Feedback:

- **Opmerking:** Zowel een archiefcollectie als een archief wordt doorgaans gezien als een RecordSet. De “formulieren en knipsels” zijn in dit voorbeeld dan een Record en een individueel formulier of knipsel zouden dan als een RecordPart gezien kunnen worden.
  - **Opmerking:** Het is niet duidelijk wanneer je iets als een LA:Set moet beschouwen of als InformatieObject, dan wel MensgemaaktObject.
  - **Antwoord:** Volgens RiC-O is het laagste niveau dat je beschrijft meestal een Record. Vanaf je hier iets uithaalt, is de volledigheid van het Record gecompromitteerd.
  - **Vraag:** Als we in principe alles als InformatieObject zouden kunnen bestempelen, wat is dan de toegevoegde waarde van Set hier?
    - **Antwoord:** Als je data uitwisselt over domeinen heen, moet je zorgen dat je over eenzelfde niveau spreekt. Als je alles beschrijft als InformatieObject of Set, is dit moeilijk.
- **Opmerking:** De “level of description” is een essentieel element voor archiefdata, dat in alle archiefstandaarden wordt gebruikt. Het kan 6 of 7 waarden aannemen (o.a. archief, reeks, deelreeks, dossier, stuk) en bepaalt het hiërarchisch niveau waarop je zit.
- **Opmerking:** Omvang staat in dit geval op twee niveaus: een logisch (bv. Aantal stukken) en fysisch niveau (bv. Aantal strekkende meter). Het fysieke niveau is voor data-uitwisseling m.b.t. archieven niet zo belangrijk. Echter, is het bijvoorbeeld wel belangrijk om data te kunnen uitwisselen over de Verwerving van een archief. Verwerving verwijst steeds naar een MaterieelDing, waardoor het materiële niveau wel van belang is.
  - **Opmerking:** Verwerving is eigenlijk iets conceptueel. Daarna kan je van een digitaal archief een paar exemplaren uitprinten en dan heb je meerdere instantiaties. Er moet eens bekeken worden hoe hier in CIDOC-CRM mee omgegaan wordt.
  - **Opmerking:** Als de dimensie van een archief “een omslag” is, wordt hier niet letterlijk een enveloppe mee bedoeld, maar iets wat tussen 3 stukken en 2 centimeter is. Hetzelfde geldt voor een “pak”: alles wat meer is dan 1 omslag en minder dan een archiefdoos (12 cm).
- **Vraag:** Hoe wordt de datering van een archief gemodelleerd m.b.v. het implementatiemodel?
  - **Antwoord:** Dit verloopt via de datum gelinkt aan de Creatie van het archief of Productie van archiefbestanddelen.
  - **Opmerking:** De datering hier in het voorbeeld is niet gelinkt aan de Creatie van het archief, maar aan een combinatie van de eerst en laatst geproduceerde bestanddelen van dat archief.

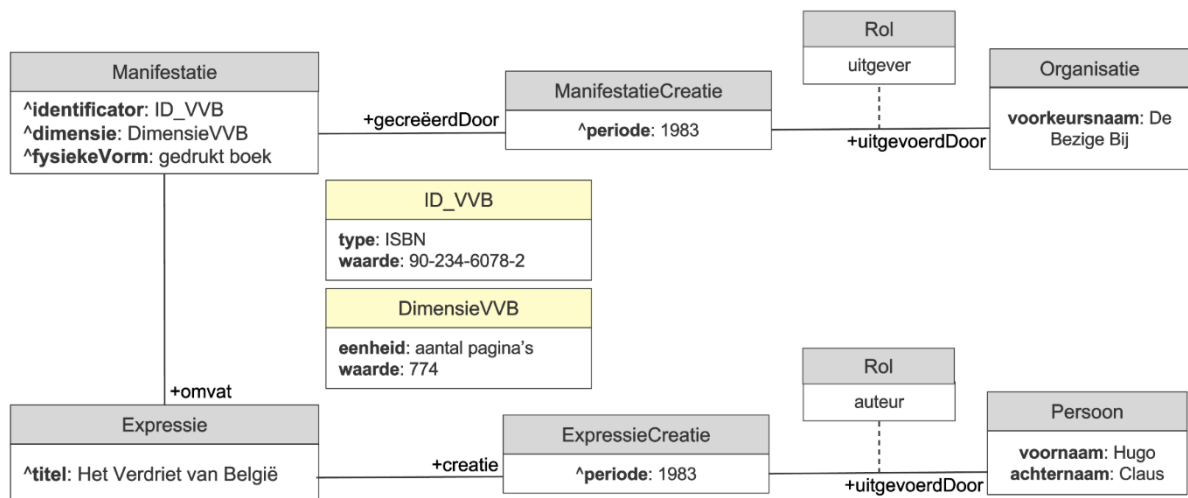
3.2 PUBLICATIE

Als voorbeeld van een publicatie, werd opnieuw de eerste editie van “Het Verdriet van België” gebruikt. Aangezien LRMoo wordt beschouwd als toonaangevend voor het modelleren van publicaties, werd eerst bekeken hoe dit voorbeeld met behulp van LRMoo beschreven kan worden.

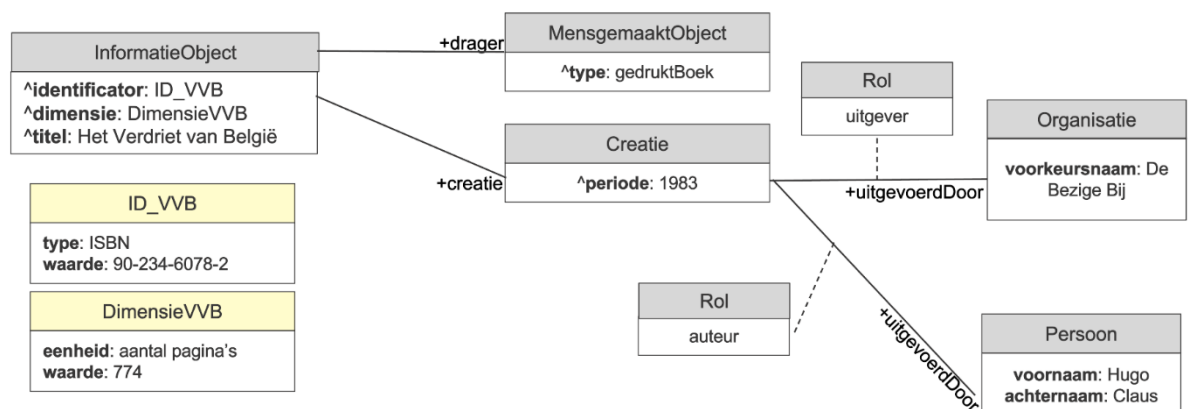
De publicatie zou hiermee beschreven worden als LRMoo:F3_Manifestation. Een Manifestatie beschrijft op zijn beurt:

1. De inhoud van de publicatie: de LRMoo:F2_Expressions waaruit het is opgebouwd, bv. de tekst van het boek, de foto op de omslag etc.
2. De fysieke kenmerken gedeeld door alle exemplaren van een publicatie, bv. hard-cover, 500 pagina's enz.

Toepassing van het bovenstaande op het voorbeeld van Het Verdriet van België, geeft het volgende resultaat:

Aangezien zowel een Expressie als Manifestatie InformatieObjecten zijn volgens de [officiële mapping van LRMoo naar CIDOC-CRM](#), en de Manifestatie- en ExpressieCreatie beide specialisaties zijn van de Creatie; kan hier opnieuw de link gemaakt worden naar het implementatiemodel. Echter, voor wie geen rekening wil houden met LRMoo en slechts het implementatiemodel beschouwt om data over publicaties uit te wisselen met andere instellingen, zal de invulling van het datavoorbeeld er als volgt uitzien. Er zal slechts één InformatieObject aangemaakt worden, waaraan een MensgemaaktObject als drager gekoppeld kan worden:

Voor meer informatie verwijzen we naar slides 23-27.

Feedback:

- **Vraag:** Waarop slaat het InformatieObject op slide 27?
  - **Antwoord:** Dit slaat op de publicatie. Daarom ook dat het ISBN-nummer hieraan gelinkt is.
- **Opmerking:** LRMoo is nog niet geïmplementeerd of algemeen gebruikt binnen het domein van de (erfgoed)bibliotheken. De huidige standaard die algemeen gebruikt wordt is MARK 21. De mapping van MARK 21 naar LRMoo is het eerste waar nu naar gekeken wordt.
- **Opmerking:** Het onderscheid tussen Werk en Expressie is moeilijk te maken. Hierover wordt in de praktijk ook zeer weinig informatie bijgehouden.
- **Opmerking:** Het enige wat in dit geval over een Expressie geweten zou zijn, zijn titel en auteur. Een datum is altijd onzeker. Hierover kan enkel verondersteld worden dat het voor de eerste uitgave was. Dit kan eventueel in een usage note verduidelijkt worden.

3.3 MUSEALE OBJECTEN

Het datavoorbeeld uit de eerste thematische werkgroep, namelijk een portret van Marguerite Van Mons, werd eveneens in JSON-LD uitgewerkt en getoetst. Dit gaf aanleiding tot het volgende aandachtspunt:

Als men wil verwijzen naar een afgebeelde persoon, locatie of gebeurtenis verloopt dit via het attribuut “beeldt uit” van het MensgemaaktObject. Daarmee moet steeds verwezen worden naar een Entiteit. Voor Gebeurtenissen is dit geen probleem, aangezien de klasse Gebeurtenis in het implementatiemodel overeenkomt met E5 Event uit CIDOC-CRM: een subklasse van E1 Entiteit. Echter, de klasse Persoon uit het implementatiemodel is niet dezelfde als E21 Person, en dus geen subklasse van E1 Entiteit. Hetzelfde geldt voor locatie, wat binnen OSLO een datatype is. Een manier om hiermee om te gaan is door te verwijzen naar een Entiteit van het type persoon of locatie; of door aan “double typing” te doen.

Daarnaast werd ook toegelicht hoe gebruik gemaakt kan worden van een EDTF string om de datering van een cultureel erfgoedobject met bepaalde mate van onzekerheid te beschrijven. Ook werd een kleine aanpassing in het implementatiemodel gedaan aan de manier waarop de eenheid van een dimensie beschreven wordt. Dit was oorspronkelijk een string. Echter, laat een string niet toe om de link te leggen tussen eenheden in verschillende talen of hoe eenheden zich tot elkaar verhouden. Dit werd opgelost door hier een skos:concept van te maken.

Naast het portret van Marguerite Van Mons, werden nog twee andere voorbeelden voorgesteld:

- Het twintig-delige Servies Romanda. Zowel het volledige servies als de verschillende onderdelen ervan kunnen als MensgemaakteObjecten beschouwd worden. De relatie ertussen heet “bestaat uit” en wordt door het MensgemaaktObject overgeërfd van MaterieelDing.
- Twee zelfportretten van Rembrandt Van Rijn. Deze Mensgemaakte Objecten kunnen eenvoudig met elkaar in verband gebracht worden door het attribuut “beeldt uit” te gebruiken, zoals hierboven beschreven. Op die manier is er geen nood aan een bovenliggend conceptueel niveau om de twee zelfportretten met elkaar in verband te brengen.

Voor meer informatie verwijzen we naar slides 28-37.

Feedback:

- **Opmerking:** Wat is Locatie binnen OSLO?
  - **Antwoord:** Dat is een datatype. Dit datatype kan verder gespecialiseerd worden als plaatsnaam of geometrie. Al kunnen we dit verder in detail uitwerken in het implementatiemodel waardoor het duidelijk wordt wat je als antwoord kan verwachten indien je dit bevestigt met een SPARQL-query.
- **Vraag:** Wat is het verschil tussen een MensgemaaktObject dat uit verschillende componenten bestaat versus een Set?
  - **Antwoord:** Het verschil is dat Mensgemaakte Objecten die bestaan uit componenten gemaakt zijn om als geheel te dienen. Een Set daarentegen is groepering van Objecten waarvan iemand vindt dat ze samen horen, om welke reden ook. (bv. Set van kunstwerken van een bepaalde schilder, Set van erfgoedobjecten die over hetzelfde gaan, ...)
  - **Opmerking:** Wat dan met drieluiken waarvan de delen al honderden jaren niet samen bewaard en tentoongesteld worden? Kan je dat dan nog als een geheel beschouwen? Weet dat we hiermee aannames doen over de intentie van de vervaardiger/curator, waardoor we ons op glad ijs kunnen begeven.
  - **Opmerking:** We moeten hier zo los mogelijk mee omgaan en zo goed mogelijke afspraken maken over situaties waarover twijfel bestaat.
  - **Opmerking:** Er zal nog eens gecheckt worden met de voorbeelden in CIDOC-CRM of dit servies effectief als een MensgemaaktObject dat bestaat uit andere Mensgemaakte Objecten gezien mag worden.
- **Vraag:** Als je 12 identieke glazen hebt, heb je dan één MensgemaaktObject dat twaalf keer voorkomt of twaalf Mensgemaakte Objecten?
  - **Antwoord:** Dit kan allebei. Het is een kwestie van goede afspraken maken hierover.
- **Vraag:** Kan “beeldt uit” ook gebruikt worden voor geassocieerde concepten?
  - **Opmerking:** In de datavoorbeelden moeten we duidelijk onderscheid maken tussen associaties en iconografische beschrijvingen, i.e., gebruik van de attributen “gaat over”, “beeldt uit”, “is het onderwerp van” en “verwijst naar”. Om dit onderscheid te verduidelijken zal een nieuw datavoorbeeld uitgewerkt worden.
  - **Opmerking:** Bij de implementatie van CoGent wordt dit vermoedelijk ook door elkaar gebruikt. De ene keer worden associaties gebruikt voor iets wat afgebeeld wordt op een schilderij of foto en de andere keer voor iets wat niet fysiek zichtbaar is, maar waar het wel inherent naar verwijst.

3.4 ONROEREND ERFGOED

Wat betreft onroerend erfgoed werd gekeken naar het [Kasteeldomein Rubenskasteel](#). Dit kasteeldomein van 26 hectare, met landschappelijk park en aangelegde dreef werd door Rubens

bewoond in 1635-1640. Het domein bestaat uit verschillende groepen van objecten met gelijkaardige kenmerken (kenmerkgroepen); o.a. typologie (bv. kasteel, poort, stal, siertuin, walgracht etc.), datering, stijl en eventuele ontwerpers.

Bij de uitwerking van dit datavoorbeeld werden zowel het volledige kasteeldomein als de onderliggende kenmerkgroepen beschouwd als Mensgemaakte Objecten.

Voor meer informatie wordt verwezen naar slides 38-44.

Feedback:

- **Opmerking:** Het onderscheid tussen MensgemaaktKenmerk en MensgemaaktObject wordt nergens gemaakt in de registratiesystemen van onroerend erfgoed. Dit onderscheid is dus niet relevant voor het implementatiemodel.
- **Opmerking:** Er bestaat een zekere parallel tussen onroerend erfgoed en archieven. Het zijn beide verzamelingen van objecten uit verschillende tijden, die al dan niet als geheel worden gezien.
- **Opmerking:** Kenmerkgroepen hebben geen eigen uri. Dat gebeurt enkel als de kenmerkgroep gepromoveerd wordt tot erfgoedobject.
- **Opmerking:** Onroerend erfgoed groeit organisch. Het Kasteeldomein Rubenskasteel werd nooit gebouwd met de intentie om het eruit te laten zien zoals dat er vandaag uitziet. Vandaar dat het geheel “Kasteeldomein Rubenskasteel” eerder als Set beschouwd zou moeten worden, dan als MensgemaaktObject.
- **Opmerking:** Onroerend erfgoedobjecten zijn heel divers beschreven en genest:
  - Vanuit de historische/erfgoed waarde – bv. Het Sint-Veerleplein hoort historisch gezien bij het Gravensteen, dus je wil daarnaar kunnen verwijzen.
  - Vanuit de juridische waarde – bv. Het Sint-Veerleplein wordt niet beschermd, dus je wil ook kunnen verwijzen naar het Gravensteen als beschermd geheel, zonder het Sint-Veerleplein.
  - Zo kan het dus dat er aan een erfgoedobject meerdere statuten gelinkt zijn.
- **Opmerking:** In beschermingsdossiers heb je vaak ook nog cultuurgoederen: onderdelen van een gebouw die er onlosmakelijk mee verbonden zijn en mee beschermd worden. (bv. Altaar of preekstoelen in een kerk) Zo kan er dus gediscussieerd worden over met hoeveel objecten je eigenlijk te maken hebt.
- **Vraag:** Als iets verwoest of afgebrand en daarna herbouwd of gerestaureerd is geweest; is dit dan nog hetzelfde erfgoedobject? Er bestaat geen duidelijke regel om te bepalen wanneer iets hetzelfde of een ander erfgoedobject is.
- **Opmerking:** Voor onroerend erfgoed zal in een datavoorbeeld herbekeken worden of een combinatie van Informatie- en Mensgemaakte Objecten volstaat om de nodige data mee te beschrijven en uit te wisselen.

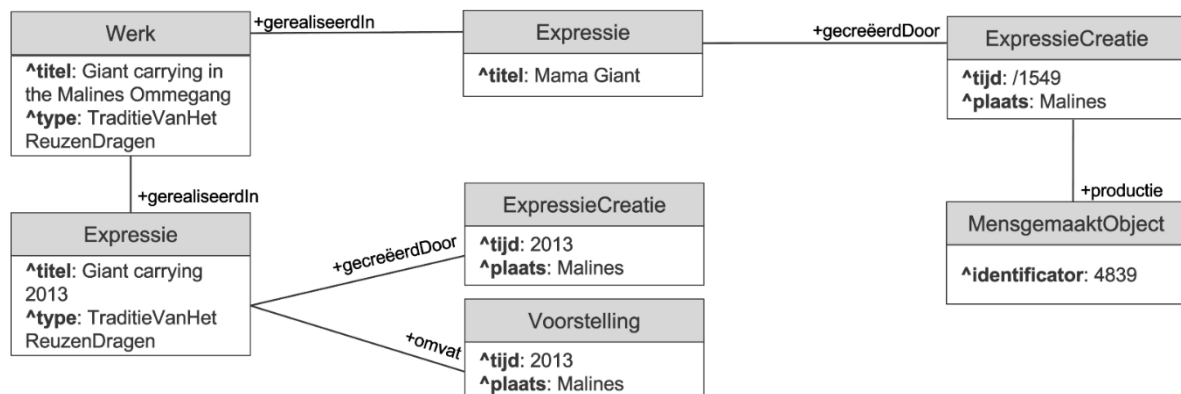
3.5 IMMATERIEEL ERFGOED

Het laatste voorbeeld dat besproken werd tijdens de werkgroep, was de reuzenommegang Mechelen, zoals beschreven door Werkplaats Immaterieel Erfgoed en MeeMoo in [dit rapport](#) (p.24). In dit rapport wordt benadrukt dat er nood is aan een Item, equivalent met het Propositional Object uit CIDOC-CRM, en een Thema, om immaterieel erfgoedpraktijken op een goede manier te beschrijven.

Er werd getracht hieraan tegemoet te komen met LRMoo. Daarbij werd het Item gemapt op Werk (niet te verwarren met Item uit LRMoo zelf), en het thema op een typering van Werk (skos:concept). In dit datavoorbeeld wordt het Werk uitgedrukt door middel van twee Expressies:

1. De Productie van een Mensgemaakt Object: reus
2. De uitvoering van een Voorstelling: het dragen van de reus tijdens de Mechelse Ommegang van 2013

De Opname en het Voorstellingsplan werden voor vereenvoudigingsdoeleinden weggelaten uit het datavoorbeeld. Het inpassen van dit datavoorbeeld in LRMoo, geeft het volgende resultaat:

Feedback:

- **Opmerking:** Er zijn heel veel aspecten van immaterieel cultureel erfgoed die samenkomen in de reuzenommegang. Belangrijk is dat de focus voor immaterieel cultureel erfgoed niet ligt op het beschrijven van de Mensgemaakte Objecten, maar de praktijken en borgingspraktijken; en eventueel hun link met die Mensgemaakte Objecten. Het gaat in de eerste plaats over het wat, waar, wanneer en thema('s) van zo'n praktijk. Belangrijk voor immaterieel erfgoed is dat het dynamisch is: iets wat verandert doorheen de tijd en plaats.
- **Opmerking:** Op termijn wordt ook gekeken richting het linken van praktijken aan een bovenliggend concept waar verschillende expressies van bestaan. Dat is een soort clustering.
- **Opmerking:** Tijdens de werkgroep werd een poging gedaan om dit te modelleren met LRMoo. Echter, zou het kunnen dat PropositioneelObject meer geschikt is om immaterieel cultureel erfgoed te beschrijven. Dit zal herbekeken worden in een datavoorbeeld samen met een stakeholder van Werkplaats Immaterieel Erfgoed.

4. HET IMPLEMENTATIEMODEL

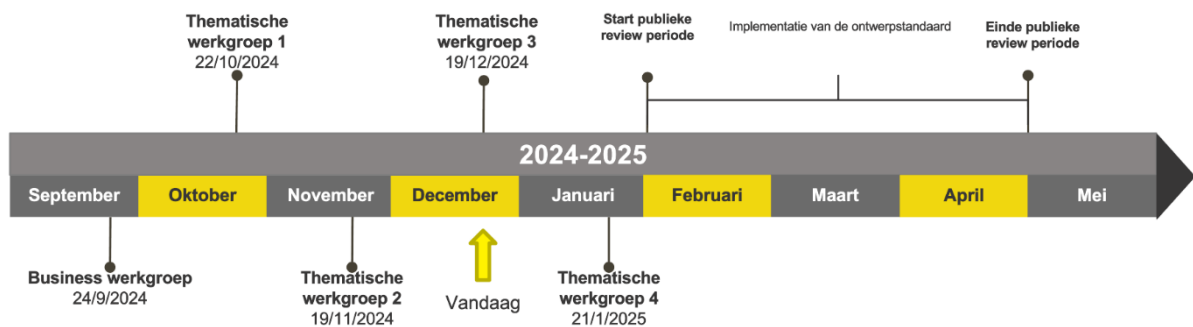
De huidige versie van het implementatiemodel kan geraadpleegd worden via <https://data.vlaanderen.be/doc/implementatiemodel/cultureel-erfgoed-basisregistratie>.

5. VOLGENDE STAPPEN

Een overzicht van de volgende stappen na de derde thematische werkgroep:

- Verder op punt stellen van de uitgewerkte datavoorbeelden
- Verdere uitwerking van het implementatiemodel: uitschrijven van usage notes
- Vernieuwen van de [publicatie](#)
- Feedback capteren via GitHub of e-mail

De tijdlijn voor dit traject:

5.1 VOLGENDE WERKGROEPEN

Indien u graag zou willen deelnemen aan één van de aankomende werkgroepen, kan u via de onderstaande link een overzicht van de workshops terugvinden en u ook zo inschrijven. De laatste thematische werkgroep op 21/01/2025 zal opnieuw fysiek plaatsvinden in het Belpairegebouw in Brussel, zaal 05.Z.01. Inschrijven kan [hier](#).

5.2 CONTACTGEGEVENS

Feedback kan bezorgd worden aan het kernteam via volgende e-mailadressen:

- digitaal.vlaanderen@vlaanderen.be
- laurens.vercauteren@vlaanderen.be
- jitse.decock@vlaanderen.be
- louise.ysewijn@vlaanderen.be